

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

עבודה זרה דף ע"ג ע"א

דברים האסורים דלהלן, שנתערבו במוותרים, בכמה אוסורים לפי סתמות המשנה¹?

במים של היתר	ביין של היתר	יין נסך ²
בנותן טעם	בכל שהוא	
בכל שהוא	בנותן טעם	מים שנתנסכו

המערה יין נסך לבור מכלים דלהלן, האם נאסר³?

מערה מצרצור קטן	מערה מחבית	מערה מגיגית ⁴	לרב דימי
אינו נאסר	אינו נאסר	נאסר	
אינו נאסר	נאסר	נאסר	לרב יצחק בר יוסף
נאסר	נאסר	נאסר	לרבין ⁵

יין נסך שנפל לבור, ונפל שם קיתון של מים שיש בו ששים על היין, באופנים דלהלן האם בטל?

נפל קיתון מים לבסוף	נפל קיתון מים תחילה ⁶	לרב שמואל בר יהודה אליבא דרבין
אינו בטל	בטל	
בטל	בטל	לרב שמואל בר יהודה אליבא דמתניתין

¹ אמנם נחלקו האמוראים דלהלן באיזה אופן מדברת המשנה, דלרב דימי ורב יצחק בר יוסף המשנה מדברת רק בהיתר שנפל לתוך איסור, אבל באיסור שנפל לתוך היתר - קמא קמא בטל [אלא שנחלקו ביניהם בכמה]. ולרבין [לרש"י ותוס' ס"ל ש"יין נסך שנפל לבור איסורו במשהו (אם לא שנפל שם גם קיתון של מים - כדלקמן), וא"כ הוא לומד את המשנה כפשוטה, בנפל איסור לתוך היתר.

² כתבו בתד"ה יין, שדוקא יין נסך ממש שנתערב ביין - במשהו, אבל סתם יינם בששים. ור"י אמר דאפי' אם תאמר שסתם יינם גם כן דינו במשהו, מ"מ סתם יינם בזמן הזה שאין בקיאים בניסוך לכו"ע הוא בששים.

³ מבואר בתד"ה כי, דדוקא באופן שאחרי שנגמר להשפך היין נסך, יש עדיין בבור יין היתר פי ששים כדי לבטלו, דאז יש את כל החילוקים דלהלן, אולם אם אין ששים בבור לבטלו - בכל אופן לכו"ע אסור. והחידוש הוא, דאף שאמרה המשנה יין נסך במשהו, הוא דוקא היתרא לגו איסורא, אבל איסורא לגוי היתרא הוא תלוי באופנים דלהלן. [אמנם יש ראשונים שחולקים בכל זה, וס"ל שקמא קמא בטל אפי' אם נתרבה לבסוף היין נסך על היין שבבור].

⁴ ע"י בתד"ה ודוקא, שכתבו, דרב דימי דאמר בחבית, התיר דוקא בחבית אבל גיגית שנפיש עמודיה יותר מחבית גם הוא מודה דלא אמרינן קמא קמא בטל. וכן כתב גם רש"י בד"ה ראשון ראשון, שאם נפלה חבית לבור ונשברה - נאסר הכל כיון שנפל כולו כאחד.

⁵ ע"י רש"י ד"ה רואין את ההיתר, שכתב שפליג רבין אדרב דימי, ואשמועינן דמיא הוא דמבטל חמרא, אבל חמרא לא מבטל חמרא כלל - וכפשטות המשנה. וע"י בתד"ה רואין.

⁶ לשיטת רש"י לקמן בעמ' ב' חזקיה חולק בזה, וס"ל שגם אם נפל הקיתון מים לתוך יין היתר ואח"כ נפל היין נסך - אסור, כיון שמתחבר היין נסך ליין של היתר ורבה על המים.

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

עבודה זרה דף ע"ג ע"ב

לשיטת רש"י⁷, יין נסך שנפל לבור באופנים דלהלן, האם בטל?

הגדילו בהיתר: שנפל יין נסך, ואח"כ מים, ואח"כ יין של היתר	הגדילו באיסור: שנפל יין של היתר, ואח"כ מים, ואח"כ יין נסך	
בטל	אינו בטל	לחזקיה
בטל	בטל	לר' יוחנן

איסורים דלהלן שנתערבו במינם, האם דנים אותם בנותן טעם או במשהו?

בטבל ⁸ ויין נסך	בשאר איסורים שבתורה	
במשהו	במשהו	לרב ושמואל ⁹
במשהו	בנותן טעם	לר' יוחנן ולריש לקיש

⁷ אמנם תוס' ד"ה חזקיה, חולקים וסי"ל שגם באופן שהגדיל באיסור (של פירש"י) בטל לכו"ע, ומחלוקת חזקיה ור' יוחנן היא כמחלוקת שני הלשוונות של רב יהודה אמר שמואל דלעיל. וכן הוא ברא"ש סוף ס"י כ"ח.

⁸ הטעם שמחמירים בטבל: הנה בסוגיתנו מבואר משום דכהיתרו כך איסורו, דכמו שחטה אחת פטורת את כל הכרי, כך חטה אחת טבל אוסרת כרי שלם של חולין. אולם בתד"ה טבל הביאו מירושלמי טעם אחר, והוא דטבל הוא דבר שיש לו מתירין - שאפי' באלף לא בטיל. וביארו התוס' למה צריך לבי' הטעמים.

⁹ וסברתם כדברי ר' יהודה, הסובר שכל איסורים שבתורה שמין במינו במשהו.